

Środki biobójcze w praktyce wylęgarniczej – aspekty praktyczne oraz aktualny stan prawny

Elżbieta Terech-Majewska¹, Karolina Naumowicz¹, Joanna Pajdak-Czaus¹, Patrycja Schulz¹,
Andrzej Krzysztof Siwicki²

¹Wydział Medycyny Weterynaryjnej w Olsztynie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

²Zakład Patologii i Immunologii Ryb, Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

Ochrona zdrowia ryb na każdym etapie ich rozwoju polega głównie na zabezpieczeniu przed nadmiernym stresem oraz zapewnieniu dobrostanu. Przed czynnikami chorobotwórczymi dodatkowo powinna chronić dobrze zaplanowana bioasekuracja, która w dużej mierze opiera się na wykorzystaniu skutecznych środków biobójczych. Zarówno ikra, wylęg, jak i wczesny narybek mogą zakażać się od tarłaków (transowaryjnie), podczas zaplemnienia ikry oraz bezpośrednio pomiędzy sobą. Do najgroźniejszych czynników patogennych w tym okresie zalicza się zakażenia wirusowe (VHSV, IHNV, KHV, IPNV), bakteryjne (*Renibacterium salmoninarum*, *Flavobacterium* sp., *Aeromonas* sp., *Pseudomonas* sp. *Vibrio* sp.) oraz grzybicze (*Saprolegnia* sp., *Achlya* sp., *Aphanomyces* sp.). Spośród czynników pasożytniczych do najgroźniejszych zalicza się pierwotniaki (*Ichthyobodo* sp., *Chilodonella* sp., *Trichodina* sp., *Ichthyophthirius multifiliis*) oraz przywry monogeniczne (*Dactylogyrus* sp., *Gyrodactylus* sp.). Za najbardziej skuteczne wobec wszystkich zagrożeń uznaje się nadtlenek wodoru, nadkwas organiczne, chloraminę T, formalinę oraz sól. Jedynym preparatem zarejestrowanym z przeznaczeniem do kąpieli ikry jest bronopol (Pycese). Skupiając się na skuteczności preparatów stosowanych w akwakulturze musimy uwzględniać także ich status prawny. Aktualna sytuacja prawna w obszarze wykorzystywania środków bójczych jest bardzo złożona. Producenci akwakultury oraz lekarze weterynarii są zobowiązani do właściwego, zgodnego z aktualnym prawem, stosowania tych środków. Biorąc pod uwagę wszystkie uregulowania prawne stajemy często przed dylematem decyzyjnym, który z preparatów możemy zastosować. Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia w praktyce hodowlanej, niewyobrażalne jest niekorzystanie ze środków biobójczych. Podjęty temat powinien przysłużyć się wyjaśnieniu wątpliwości i uporządkowaniu wiedzy z tym związanej.